

کمیته تحقیقات دانشجویی
دانشکده بهداشت

بسم الله الرحمن الرحيم

بررسی اختلالات اسکلتی-عضلانی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان پرستاری و اتاق عمل دانشگاه علوم پزشکی کردستان در سال ۱۳۹۶

احسان محمدی^۱، پژمان آزمون^۲، مریم نو فلاح^۳، نسترن رشوند^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی بهداشت حرفه‌ای، کمیته تحقیقات دانشجویی،

دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت HSE، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تبریز

۳. دانشجوی کارشناسی مهندسی بهداشت حرفه‌ای، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده

بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین

رئوس مطالب

مقدمه و هدف

اهداف

مواد و روش ها

نتایج

بحث و نتیجه گیری

منابع

اهداف

۱. تعیین شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی در ناحیه تنه، بازوها، پاها
۲. تعیین ارتباط شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی با سن
۳. تعیین ارتباط شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی با جنس
۴. تعیین ارتباط شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی با ترم تحصیلی
۵. تعیین ارتباط شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی با رشته تحصیلی

مقدمه

- از جمله شایع‌ترین آسیب‌های شغلی
- منجر به کاهش بهره‌وری و تحمیل هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم در جامعه
- بر اساس گزارش موسسه ملی بهداشت و ایمنی شغلی آمریکا، اختلالات اسکلتی-عضلانی از نظر اهمیت، فراوانی و احتمال پیشروی در میان بیماری‌های مرتبط با کار، رتبه دوم را دارد
- دلیل نیمی از غیبت‌های کاری
- براساس گزارش کمیسیون پزشکی سازمان تامین اجتماعی استان تهران،
- ۴/۱۴ درصد شیوع بیماری‌های منجر به از کارافتادگی ناشی از اختلالات اسکلتی-عضلانی

ادامه – مقدمه

- اختلالات اسکلتی-عضلانی یک نگرانی عمده در جمعیت اروپا و شیوع بیش از ۱۰۰ میلیون نفر از ناراحتی در عضلات و مفاصل
- شایع‌ترین اختلالات اسکلتی-عضلانی مرتبط با کار کم‌درد و درد گردن و شانه هستند.
- اختلالات اسکلتی-عضلانی منجر به عواقب اقتصادی عمده در سطح جامعه می‌شود.
- عوامل خطر برای توسعه اختلالات اسکلتی-عضلانی مرتبط با کار با هر دو مواجهه مکانیکی و روانی-اجتماعی ارتباط دارد.
- لذا این مطالعه با هدف تعیین اختلالات اسکلتی-عضلانی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان پرستاری و اتاق عمل دانشگاه علوم پزشکی کردستان در سال ۱۳۹۶ انجام شد.

روش کار

➤ سال ۱۳۹۶

➤ توصیفی-مقطعی

➤ جامعه : تمامی دانشجویان پرستاری و اتاق عمل

➤ نمونه : ۱۴۰ نفر از دانشجویان پرستاری و اتاق عمل

➤ روش نمونه گیری: سرشماری

➤ روش جمع آوری داده: ۱- پرسشنامه دموگرافیک ۲- پرسشنامه نوردیک (NMQ)

➤ تجزیه و تحلیل : نرم افزار SPSS 23

➤ آزمون های آماری: Tمستقل ، X^2

ادامه – روش کار

➤ ۱- پرسشنامه دموگرافیک شامل: سن، جنس، ترم تحصیلی، رشته تحصیلی و ...

➤ ۲- پرسشنامه نوردیک (NMQ): جهت بررسی اختلالات اسکلتی-عضلانی شامل:

تنه (گردن، شانه، پشت)

بازوها (مچ دست، آرنج، بازو)

پاها (ران (و باسن)، زانو، پا)

یافته ها

- از کل افراد مورد بررسی، ۹۵ نفر (۶۷/۹ درصد) پسر و ۴۵ نفر (۳۲/۱) دختر
- ۸۶ نفر (۶۱/۴ درصد) رشته پرستاری و ۵۴ نفر (۳۸/۵ درصد) اتاق عمل

یافته ها

اندام ها		کل		پرستاری		اتاق عمل		مرد		زن	
	فراوانی	% فراوانی	فراوانی	% فراوانی	فراوانی	% فراوانی	فراوانی	% فراوانی	فراوانی	% فراوانی	
گردن	۳۵	۲۵	۱۵	۱۷,۴	۲۰	۳۷,۰۳	۱۰	۱۰,۵	۲۵	۵۵,۵	تنه
شانه	۲۰	۱۴,۲	۸	۰,۰۹	۱۲	۲۲,۲	۱۰	۱۰,۵	۱۰	۲۲,۲	
پشت	۵۲	۳۷,۱	۲۱	۲۴,۴	۳۱	۵۷,۴	۱۹	۲۰	۳۳	۷۳,۳	
بازو	۴۸	۳۲,۱	۱۸	۲۰,۹	۳۰	۵۵,۵	۱۲	۱۲,۶	۳۶	۸۰	بازو
آرنج	۶۴	۴۵,۷	۲۸	۳۲,۵	۳۶	۶۶,۶	۲۳	۲۴,۲	۴۱	۹۱,۱	
مچ دست	۵۸	۴۱,۴	۳۲	۳۷,۲	۲۶	۴۸,۱	۱۵	۱۵,۷	۴۳	۹۵,۵	
ران	۴۸	۳۴,۲	۲۳	۲۶,۷	۲۵	۴۶,۲	۱۶	۱۶,۸	۳۲	۷۱,۱	پاها
زانو	۵۳	۳۷,۸	۱۹	۲۲,۰۹	۳۴	۶۲,۹	۳۲	۳۳,۶۸	۲۱	۴۶,۶	
پا	۶۹	۴۹,۲	۲۷	۳۱,۳	۴۲	۷۷,۷	۳۹	۴۱,۰۵	۳۰	۶۶,۶	
جمع کل اختلالات اسکلتی-عضلانی	۵۴	۳۸,۵	۲۴	۲۸	۳۰	۵۵,۵	۲۴	۲۵,۲	۳۰	۶۶,۶	

شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی در دانشجویان پرستاری و اتاق عمل

یافته ها

➤ بین جنسیت و درد گردن، شانه و زانو در ۱۲ ماه گذشته رابطه معنی دار آماری مشاهده نشد ($P > 0.05$).

➤ بین درد کمر و جنسیت رابطه معنی دار آماری مشاهده شد ($P < 0.05$).

بین رشته تحصیلی و درد شانه، کمر و زانو در ۷ روز گذشته رابطه معنی دار آماری مشاهده نشد ($P > 0.05$).

➤ بین غالب بودن دست و درد شانه در ۷ روز گذشته رابطه معنی دار آماری مشاهده شد ($P < 0.05$).

نتیجه گیری

با وجود معنی دار نبودن رابطه بین اکثر عوامل مربوط به درد عضلانی در کارآموزان و متغیرهای دموگرافیک، توصیه می شود مطالعه فوق بر روی جمعیت دانشجویی بیشتر و در دانشگاه های مختلف صورت گیرد.

منابع

1. Smith DR, Leggat PA. Musculoskeletal disorders among rural Australian nursing students. Australian Journal of Rural Health. 2004 Dec;12(6):241-5.
2. Smith DR, Sato M, Miyajima T, Mizutani T, Yamagata Z. Musculoskeletal disorders self-reported by female nursing students in central Japan: a complete cross-sectional survey. International journal of nursing studies. 2003 Sep 1;40(7):725-9.
3. Tinubu BM, Mbada CE, Oyeyemi AL, Fabunmi AA. Work-related musculoskeletal disorders among nurses in Ibadan, South-west Nigeria: a cross-sectional survey. BMC Musculoskeletal disorders. 2010 Dec;11(1):12.
4. SMITH DR, Wei N, ISHITAKE T, WANG RS. Musculoskeletal disorders among Chinese medical students. The Kurume medical journal. 2005;52(4):139-46.
5. Smith DR, Choe MA, Chae YR, Jeong JS, Jeon MY, An GJ. Musculoskeletal symptoms among Korean nursing students. Contemporary nurse. 2005 Aug 1;19(1-2):151-60.
6. Mitchell T, O'Sullivan PB, Burnett AF, Straker L, Rudd C. Low back pain characteristics from undergraduate student to working nurse in Australia: a cross-sectional survey. International journal of nursing studies. 2008 Nov 1;45(11):1636-44.
7. Choobineh A, Rajaeefard A, Neghab M. Association between perceived demands and musculoskeletal disorders among hospital nurses of Shiraz University of Medical Sciences: a questionnaire survey. International Journal of Occupational Safety and Ergonomics. 2006 Jan 1;12(4):409-16.
8. Bernal D, Campos-Serna J, Tobias A, Vargas-Prada S, Benavides FG, Serra C. Work-related psychosocial risk factors and musculoskeletal disorders in hospital nurses and nursing aides: a systematic review and meta-analysis. International journal of nursing studies. 2015 Feb 1;52(2):635-48.